

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Louise Boiesen

0171-625433

louise.boiesen@enkoping.se

Miljö-och årsrapportering VA 2024 – Sammanfattning av resultat till teknisk nämnd

Verksamheter som bedriver tillståndspliktig miljöfarlig verksamhet behöver lämna in en miljörapport senast 31 mars för föregående år. För Enköpings del innebär det att VA-verksamhetens större anläggningar omfattas av detta krav. De tillståndspliktiga anläggningarna är Enköpings avloppsreningsverk, Örsundsbro avloppsreningsverk, Nynäs slamdammar, Lundby slamdammar och Göksbo slamdammar. Övriga nedan redovisade anläggningar är endast anmälningspliktiga och lämnar årligen en årsrapport. Informationen i årsrapporten är liknande men mindre omfattande och lämnas endast till tillsynsmyndigheten. Miljörapporterna rapporteras även in centralt till Naturvårdsverket via Svenska miljörapporteringsportalen.

Miljö- och årsrapporterna ska redovisa uppföljning av de villkor som finns för verksamheten i tillstånd och beslut. De ska också följa upp de övriga krav som finns på verksamheten, exempelvis Naturvårdsverkets föreskrift om rening och kontroll av utsläpp av avloppsvatten (NFS 2016:6).

Miljö- och årsrapporterna följs upp vid tillsynen.

Nedan redovisas endast uppföljning av reningsresultat, men i rapporterna redovisas även exempelvis flöden, bräddningar, kemikalieförbrukning, slamproduktion och energiförbrukning.

Sammanfattning för verksamhetsåret 2024

De avvikelser som fanns för verksamhetsåret gällde Örsundsbro och Enköpings avloppsreningsverk. För Örsundsbro avloppsreningsverk överskreds riktvärdet för fosfor under kvartal 3. För Enköpings avloppsreningsverk överskreds tillåten belastning med 380 personekvivalenter (pe).

Enköpings avloppsreningsverk

Avloppsreningsverket har ett allmänt villkor att belastningen får uppgå till högst 30 000 pe. Under 2024 har detta villkor överskridits med 380 pe. Utsläppsvärdena har ändå kunnat hållas med god marginal. Nytt avloppsreningsverk är under uppförande och är planerat att tas i drift 2028.

Villkorsuppföljning BOD

Kvartalsmedelvärdet med ett riktvärde på 10 (mg/l) som utsläppskrav för BOD7 uppfylldes 2024. BOD är ett mått på hur mycket biologiskt nedbrytbart material det finns i avloppsvattnet.

Tabell 1 BOD-halter i mg/l (Från 2023 inkluderas bräddad mängd)

	Kvartal 1	Kvartal 2	Kvartal 3	Kvartal 4	Årsmedelvärde
2024	7,0	3,4	3,2	5,7	5,1
2023	5,1	5,9	3,2	3,4	4,3
2022	3,3	2,9	2,4	2,5	2,8
2021	3,5	6,0	2,8	2,7	7,0
2020	8,6	5,6	5,1	4,7	

Villkorsuppföljning fosfor

Kvartalsmedelvärdet (0,25 mg/l som riktvärde) samt årsmedelvärdet (0,3 mg/l som gränsvärde) uppfylldes under samtliga kvartal 2024.

Tabell 2 Fosforhalter i mg/l (inkluderar bräddad mängd)

	Kvartal 1	Kvartal 2	Kvartal 3	Kvartal 4	Årsmedelvärde
2024	0,14	0,10	0,16	0,15	0,13
2023	0,14	0,17	0,12	0,11	0,13
2022	0,13	0,17	0,22	0,11	0,2
2021	0,07	0,6	0,19	0,16	0,25
2020	0,16	0,2	0,13	0,16	

Riktvärdet för den totala mängden fosfor som får släppas ut uppfylldes. 1 ton är den högsta tillåtna utsläppsmängden av totalfosfor. Utsläppet för 2024 var 0,48 ton.

Uppfyllande av Naturvårdsverkets föreskrifter

Avloppsreningsverket uppfyller alla krav i Naturvårdsverkets föreskrift om rening och kontroll av utsläpp av avloppsvatten (NFS 2016:6). Föreskriften innehåller minimikrav som avloppsreningsverk ska uppfylla och gäller parallellt med miljötillståndet för avloppsreningsverket.

För kvävereduktion gäller att minsta procentuella reduktion av totalkväve ska vara 70 %. För 2024 uppnåddes 74 % för Enköpings avloppsreningsverk.

Örsundsbro avloppsreningsverk

Villkorsuppföljning BOD

Kvartalsmedelvärdet med ett riktvärde på 10 (mg/l) som utsläppskrav för BOD7 uppfylldes 2024.

Tabell 3 BOD-halter i mg/l

	Kvartal 1	Kvartal 2	Kvartal 3	Kvartal 4	Årsmedelvärde
2024	2	2	4	3	3
2023	3,8	2,0	3,9	2,6	3,2
2022	7,4	5,3	4,7	4,3	5,5
2021	5,0	7,0	7,1	5,4	6,1
2020	3,0	4,2	4,5	3,1	3,6

Villkorsuppföljning fosfor

Riktvärdet för fosfor (0,3 mg/l) överskreds för kvartal 3. Orsakerna är troligen både dålig reningsfunktion i avloppsreningsverket och problem med att poleringsdammarna släpper fosfor främst under sommarperioden.

Under 2025 kommer en utredning och projektering av kompletterande reningssteg att starta för att titta på långsiktiga lösningar för avloppsreningsverkets funktion.

Parallellt behövs åtgärder för att minska tillskottsvatten till avloppsreningsverket eftersom det har en negativ inverkan på reningen. En saneringsplan för distributionsnätet kommer att tas fram under 2025.

Tabell 4 Fosforhalter i mg/l

	Kvartal 1	Kvartal 2	Kvartal 3	Kvartal 4	Årsmedelvärde
2024	0,16	0,21	0,50	0,14	0,2
2023	0,1	0,1	0,5	0,2	0,2
2022	0,5	1,0	0,8	1,0	0,8
2021	0,2	0,7	1,0	0,7	0,7
2020	1,0	0,8	1,0	0,7	0,9

Det teoretiska riktvärdet vid lägre belastning på avloppsreningsverket beräknades till 0,09 ton/år som högsta acceptabla mängd totalfosfor som får släppas ut. Den faktiska belastningen beräknades till 0,07 ton/år vilket således är under riktvärdet.

Fjärdhundras avloppsreningsverk

Villkorsuppföljning BOD

Årsmedelvärdet för BOD (15 mg/l) uppfylldes. Medelvärdet var 9,2 mg/l.

	Årsmedelvärde (mg/l)
2024	9,2
2023	8,0
2022	9,1
2021	5,6
2020	5,1

Villkorsuppföljning fosfor

Årsmedelvärdet för fosfor (0,5 mg/l) uppfylldes. Medelvärdet var 0,44 mg/l.

Årsmedelvärde (mg/l)

2024	0,44
2023	0,3
2022	0,2
2021	0,3
2020	0,6

Grillbys avloppsreningsverk

Villkorsuppföljning BOD

Årsmedelvärdet för BOD (15 mg/l) uppfylldes. Medelvärdet var 8,3 mg/l.

Årsmedelvärde (mg/l)	
2024	8,3
2023	6
2022	5,1
2021	11,4
2020	7,3

Villkorsuppföljning fosfor

Årsmedelvärdet för fosfor (0,5 mg/l) uppfylldes. Medelvärdet var 0,23 mg/l.

Årsmedelvärde (mg/l)	
2024	0,23
2023	0,2
2022	0,2
2021	0,4
2020	0,2

Ådalen minireningsverk

Reningsvillkoren uppfyllades med god marginal.

Minireningsverket har fortsatt problem med bräddningar. Arbete pågår med att hitta och åtgärda källorna till de stora volymerna tillskottsvatten som är orsaken till bräddningarna.

Nynäs slamdammar

Uppfyller villkor gällande lagringsmängder. 19 000 ton lagrades under 2024 mot tillståndsgiven mängd 30 000 ton.

Villkor enligt SFS 1998:944 uppfylldes. Villkor enligt SNFS 1994:2 uppfylldes med viss avvikelse då ammoniumkvävebelastningen är för hög räknat på överpumpningsvattnet. Räknat på bevattningsvattnet, vilket är mer representativt, uppfylls villkoret.

Lundby slamdamm

Uppfyller villkor gällande lagringsmängder. 5 000 ton lagrades under 2024 mot tillståndsgiven mängd 14 000 ton.

Villkor enligt SFS 1998:944 och SNFS 1994:2 uppfylldes.

Göksbo slamdamm

Uppfyller villkor gällande lagringsmängder. 800 ton lagrades under 2024 mot tillståndsgiven mängd 14 000 ton.

Inget slamvatten spreds från Göksbo slamdammar under 2024.

Djurby slamdamm

Uppfyller villkor gällande lagringsmängder. 2 600 ton lagrades under 2024 mot tillståndsgiven mängd 6 000 ton.

Villkor enligt SFS 1998:944 och SNFS 1994:2 uppfylldes.

Viggeby slamdamm

Uppfyller villkor gällande lagringsmängder. 4 000 ton lagrades under 2023 mot tillståndsgiven mängd 10 000 ton.

Villkor enligt SFS 1998:944 och SNFS 1994:2 uppfylldes.

Louise Boiesen

Miljöingenjör

Enköpings kommun